

私の忘れられない体験

～私たちイスラエル人と八百津町に住む人々を
結び付けるもの～

岐阜県加茂郡八百津町産業課国際交流員

מיטל לויין

メイタル・レヴィン

私は幼い頃から、“異文化に触れる”ことにとっても関心を寄せていました。他国への旅は、その国の文化、習慣や生活など様々なことを体験できるのです。その国の人々と知り合うことは面白い経験だと思いませんか！想像しただけでもわくわくしてきます！私は、特に日本という国に興味を持っていました。イスラエルとは全く違う文化や習慣に、幼少の私の目には、不思議の国に映ったのです。この国に行って自分自身で日本の魅力を感じたいと思うようになりました。

そして、とうとう2008年初来日し、名古屋大学で研究生として留学生生活を送りました。その後帰国し、2010年8月に国際交流員として岐阜県八百津町へやって来ました。八百津町は自然豊かな素晴らしい町です。“八百津せんべい”や“栗きんとん”で有名な町です。またイスラエル人、ユダヤ人にとっては特別な場所なのです。八百津町は、偉大な人物・杉原千畝氏のふるさとだからです。

杉原氏は、多くのイスラエル人、ユダヤ人を救った恩人です。第二次世界大戦時、外交官であった杉原氏は、リトアニアのカウナスで領事代理として勤めていました。1940年の夏に、ユダヤ人たちは、ナチスの迫害から逃れるために、杉原氏のもとへビザ発給を求めて来たのです。彼は、日本政府の訓令に背き、独自の判断でビザを発給し、多くのユダヤ人を脱出させました。このことにより、約6,000人も命が救われました。そして、45年後の1985年、杉原氏の功績をたたえ、イ

スラエル政府は「諸国民の中の正義の人」という名誉称号を彼に与えました。杉原氏は、ユダヤ人の脱出を手助けした時、職を失ってしまうことを覚悟したでしょう。また、家族の危険も覚悟したでしょう。そして、彼はナチス・ドイツの恐怖に屈しなかったのです。まさに、杉原氏は、私たちイスラエル国民にとっての英雄なのです。

八百津町では、杉原氏の人道的な行為を後世に伝えるため「人道の丘」という記念公園とそこにある杉原千畝記念館が建設されました。このような歴史的背景を考えると、私が、八百津町の国際交流員として杉原氏の功績を後世に伝えることは、とても重要なことだと感じています。

私は日本人の団体が杉原千畝記念館を訪れた時、イスラエル人の見解から杉原氏とホロコースト（注）について説明し、イスラエル人の団体が来館した時には、ヘブライ語で館内を案内・説明します。さらに、杉原氏に助けられた生存者やその家族と八百津町との橋渡しとしての務めも担います。私は、小学生や中学生などに、ユダヤ人の歴史、ホロコースト、イスラエルのことについて、杉原氏が私たちユダヤ人を助けたことについてなどを話します。ホロコーストのような複雑な現実に対して、日本の子供たちが理解を示すことに深く感動します。例えば、毎年、八百津小学校5、6年生児童は、杉原氏についての創作劇「メノラの灯」を上演します。こうして、ユダヤ人、また、杉原氏の視点から物事を見ることができるようです。私は、この劇を通じて子供たちが異文化

八百津町のプーリムカーニバル衣装パレードで

を尊重できると信じています。

私は、八百津町で様々な活動を行っています。毎月、八百津広報にイスラエルの豊かな文化を紹介するコラムを書いています。また、イスラエルについての講演、料理教室や学校訪問を行っています。その学校訪問で、日本の子供たちにイスラエルの子供たちの生活を紹介することもあります。そして、ヘブライ語講座を行っています。日本人に、ヘブライ語（母国語）を指導することは、一生に一度の経験です。講座では、参加者と一緒に旧約聖書の物語を読み、日本語に翻訳します。参加者は長い時間ヘブライ語を習い、広い知識を持ちます。参加者から、ヘブライ語の意味について難しい質問を受け、答えられないこともありました。そして、八百津町で毎年3月に、プーリムというイスラエルの祭りが行われます。プーリムというのは、“仮装パーティー”のようなものです。参加者は、好きなキャラクターに仮装し、お祭り気分を楽しみます。昨年、私は八百津町の子供たちと一緒に、イスラエルのおもちゃをガラガラと鳴らしながら仮装姿で町を練り歩きました。また、紙芝居を通じてプーリムの物語を紹介しました。そして、プーリムに参加した町民の皆さんは、プーリムで食される特別なクッキーを食べました。私は八百津町の子供たちと一緒に、自国のお祭りを楽しむことができました。本当に素晴らしい経験でした。

私は、現在、八百津町の町民の皆さんと生活を共にしています。毎年行われる夏祭り、節分、収

ハヌカ（イスラエル・ユダヤ教の祝日）の料理教室で

穫祭などのイベントにも参加します。また、私は課の同僚たちと様々な行事にも参加します。八百津名物の販売、稲刈りや植林の活動などです。イスラエルと八百津町は、国境を越えて、お互いの国や文化を理解し合っています。今の世界には、こうした国際交流が、とても重要だと考えています。八百津町民の皆さんは私を温かく迎えてくれました。八百津町の地域社会の中で生活することは、私にとって忘れられない体験になってきました。このような機会を与えて下さった杉原氏、八百津町民の皆さんに感謝しています。そして、その相互理解を通じて私たちの人生を豊かにしてくれると思っています。

(注) ホロコースト…第二次世界大戦中の1939年から1945年までの間、ナチスドイツによりヨーロッパのユダヤ人に対して起こされた大虐殺のこと。

イスラエル出身。2年間の兵役後一年間南米へ旅に。その後イスラエルのテルアビブ大学で東アジア学を専攻。大学卒業後半年間インドへ旅に。2006年エルサレムのヘブライ大学・修士課程へ進学し2008年修了。2008年から1年半名古屋大学で国費研究生として留学。2010年8月八百津町に着任。将来の夢は世界中の全ての美しい浜辺を訪れることです。

מיטל לוין

הרצון "לגעת" בתרבויות אחרות נבט בתוכי כבר בילדותי. אפילו עכשיו, כשאני רק מדמיינת לי מסע למדינה אחרת, החשפות לתרבותה ולמנהגיה, את המפגש עם אנשיה, אני נלהבת ונרגשת. יפן קסמה לי במיוחד. בעיניה של ילדה קטנה הצטייר השוני התרבותי כמעין פלא מסתורי, פלא שרציתי לחוות בעצמי.

בשנת 2008 זכיתי להגיע בפעם הראשונה ליפן. כתלמידת מחקר באוניברסיטת נאגויה התוודעתי לתרבות היפנית העכשווית, לחיי היומיום ביפן וכמובן להווי הסטודנטיאלי. החל מאוגוסט 2010, אני משמשת כמתאמת קשרי החוץ ביאוסטו. יאוסטו היא עיירה שלווה במחוז גיפו, הטובלת בתוך טבע קסום, אפופת נוחות קוריקיקטו, עוגיות ערמונים מסורתיות, וקנְגִי, חטיפי אורז הידועים באיכותם ובטעמם בכל רחבי יפן. אך לא רק בכך טמון ייחודה. יאוסטו היא עיירת הולדתו של צ'יאונה סוגיהארה, היפני אשר הציל את חייהם של יהודים רבים בפרק זמן קצר במיוחד. על כן, בלבם של ישראלים ויהודים ברחבי העולם שמורה ליאוסטו פינה חמה.

במהלך מלחמת העולם השנייה שימש סוגיהארה כקונסול הכללי של יפן בקובנה שבליטא. בקיץ שנת 1940 התדפקו פליטים יהודים, רבים מהם מפולין, על דלתות הקונסוליה היפנית. מלת הקסם הייתה אשרת מעבר יפנית. למי שהחזיק באשרה זו נפתח נתיב של בריחה מאירופה הכבושה, צוהר אל החופש. לאחר לבטים רבים פעל סוגיהארה בניגוד להוראות משרד החוץ היפני, ציית למצפנו והנפיק אשרות מעבר ליפן. כך הוא הציל למעשה את חייהם של כששת אלפים יהודים. לאחר ארבעים וחמש שנה, בשנת 1985, ממשלת ישראל העניקה לו את התואר "חסיד אומות העולם", מבטאת כך הערכה עמוקה ומעל הכל- תודה. תודה לאדם שסיכן את משפחתו והיה מוכן לאבד את משרתו בכדי להציל חיים של אחרים.

יאוסטו שמה לעצמה כיעד את הנחלת מורשת סוגיהארה לדורות הבאים. דרך האנושיות בה בחר הונצחה בגן "גבעת האנושיות" שהוקם בעיירה בשנת 1994, ובהיכל הזיכרון שהוקם בגן בשנת 2000. עבורי, עצם ההשתתפות במעשה ההנצחה היא בעלת חשיבות עצומה. ההדרכה בהיכל הזיכרון היא הזדמנות יוצאת דופן לקחת חלק פעיל בסיפור החלטתו הרת הגורל של סוגיהארה. כך נחשפים המבקרים היפנים לנקודת מבט ישראלית על השואה ועל מעשה ההצלה של סוגיהארה, לחיי היהודים באירופה לפני ובזמן המלחמה ולאופן הנצחת השואה במדינת ישראל. קבוצות ישראליות רבות מבקרות גם כן במוזיאון, מתוודעות ביתר פירוט לסיפור חייו של חסיד אומות העולם, מתרשמות מעצם נוכחותו של נציג ישראלי במקום קטן כל כך. התיווך בין הניצולים ומשפחותיהם לבין יאוסטו, הכולל, בין היתר, תרגום ליפנית של עדויותיהם וסיפורי ההצלה האישיים, אף הוא חלק מהותי בעבודתי. ילדים יפנים רבים גם כן מבקרים בהיכל הזיכרון, ובפניהם אני מציגה את ההיסטוריה היהודית, מסבירה על השואה, מספרת להם על ישראל ועל סוגיהארה. אני מאמינה כי המפגש הזה מספק להם הזדמנות להכיר, וכך לכבד, תרבות אחרת. גם עבורי המפגשים עם הילדים היפנים הם חוויה מיוחדת במינה. כל פעם אני מתרשמת מחדש מההבנה שהם מגלים כלפי נושא מורכב כל כך כמו השואה. ביאוסטו למשל, ילדי בית הספר היסודי מעלים מדי שנה הצגה הנקראת "אור המנורה". ההצגה מספרת את סיפורו של סוגיהארה, וכך הם יכולים, ולו לזמן קצר, לאמץ הן את נקודת המבט של סוגיהארה והן את זו של הפליטים היהודים.

במסגרת תפקידי אני גם מארגנת מגוון פעילויות תרבותיות עבור התושבים, שמטרתן היא הצגת התרבות הישראלית על שלל צדדיה. אני כותבת בעיתון המקומי טור חודשי שעוסק בישראל, מרצה על ישראל ותרבותה, עורכת ביקורים בבתי ספר ומספרת לילדים, בין היתר על חיי הילדים בישראל, מקיימת שיעורי בישול ישראלי ומלמדת עברית. בשיעורי העברית למשל, תלמידי ואני קוראים ביחד את סיפורי התנ"ך ומתרגמים אותם ליפנית. הידע שלהם בשפה העברית מרשים במיוחד, כך שאם לומר את האמת, לעיתים שאלותיהם אלי נותרות ללא מענה...

מדי שנה, בחודש מרץ, נחגג ביאוסטו חג הפורים. התהלוכה ברחובות העיירה כשילדי יאוסטו מחופשים כיד הדמיון הטובה עליהם, ואוחזים רעשנים, נהנים מאווירה מבודחת של קרנבל, מסמלת בעיני את המשמעות של החג- הכל באמת אפשרי. כך אני מספרת גם את סיפור המגילה ואנו אוכלים ביחד אזני המן. אין ספק שחגיגת חג הפורים ביאוסטו היא חוויה מיוחדת במינה, כזו שהותירה בי רושם עמוק.

אולם, התפקיד הביא עמו חוויה נוספת. זכיתי לא רק להציג את ישראל ותרבותה אלא גם לחוות ולקחת חלק פעיל בחיי קהילה קטנה ומסורתית ביפן. השתתפתי במגוון אירועים ופסטיבלים הן עם התושבים והן עם עמיתי לעבודה. אין ספק שלשמש כמוכרת של מטעמי יאוסטו בפסטיבל אוכל ביפן זו חוויה של פעם בחיים...למרות המרחק הגיאוגרפי והתרבותי יאוסטו וישראל הצליחו לחצות גבולות, להכיר מקרוב, להבין ולהעריך זו את עולמה התרבותי של האחרת. בעולמו כיום חילופי תרבויות שכאלה הם בעלי חשיבות רבה, ואני מאמינה כי ההבנה ההדדית הזו אכן מעשירה את חיינו. אנשי יאוסטו קיבלו אותי בשמחה ובטבעיות מחממות לב, והחיים במחיצתם הם עבורי חוויה בלתי נשכחת. באמת ובתמים אני מודה על ההזדמנות החד פעמית הזו, לחוות את יפן בדרך כל כך ייחודית.